

Sygn. akt IX Ca 187/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Dorota Ciejek SO Krystyna Skiepmo
Protokolant:	prac. sądowy Izabela Ważyńska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2018 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa S. N.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Bartoszycach z dnia 19 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 621/16,

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych), tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego;

III. przyznaje adwokatowi J. Ż. ze Skarbu

Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych), powiększoną o należny podatek VAT, za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oraz kwotę 148,83 zł (sto czterdzieści osiem złotych osiemdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu wydatków.

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo

Sygn. akt IX Ca 187/18

UZASADNIENIE

Powód S. N. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w K. 20.000,- złotych tytułem odszkodowania oraz 50,000,- złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia orzeczenia wyroku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu podniósł, że dochodzone roszczenie związane jest z naruszeniem jego dóbr osobistych oraz z tytułu niezgodnego z prawem działania pozwanego, a także z powodu naruszenia prawa do nauki, prawa powoda do

humanitarnego traktowania oraz poszanowania życia osobistego powoda, prawa do nieponiżającego i niedozwolonego traktowania przez organy państwa.

Wyjaśnił, że w 2011 roku przebywał w Zakładzie Karnym w K. i starał się o podjęcie nauki w Z.S.Z w C.. Administracja (...) w K. sporządziła dokument w postaci „Imienny wykaz kandydatów do nauczania przebywających w ZK w K. w dn. 30.11.2011”. Powód nie został przyjęty do szkoły min., z powodu odległego okresu warunkowego zwolnienia z reszty kary. Złożył pozew cywilny, przeciwko ZK C. i zapoznając się z treścią dokumentu „Imienny wykaz kandydatów do nauczania przebywających w ZK w K. w dn. 30.11.2011” odkrył wpisany błędny termin warunkowego przedterminowe zwolnienia 18.10.2018. Zdaniem powoda pozwany przekroczył swoje uprawnienia podając nieprawdziwy okres. Pozwany przyczynił się do tego, że powód został pozbawiony możliwości podniesienia wykształcenia, możliwości zdobycia praktyki i teorii w zawodzie, który sobie wybrał. Zostały naruszone jego dobra osobiste, min. godność (duma). Pozwany wyrządził mu krzywdę w postaci psychicznego i fizycznego cierpienia – przykrość, smutek, przygnębienie, żal, niższość, poniżenie (emocjonalna pustka), co stanowi przejaw upokorzenia i poniżającego traktowania.

Pozwany Skarb Państwa – Zakład Karny w K. wniósł o oddalenie powództwa.

W uzasadnieniu podniósł zarzut przedawnienia, bowiem powód przebywał w Zakładzie Karnym w K. w okresach od 09.02.2010 do 17.06.2010 i 28.04.2011 do 06.12.2011. Wyjaśnił, że omyłkowe wskazanie terminu warunkowego przedterminowego zwolnienia na dzień 18.10.2018 a nie na właściwy dzień 18.10.2016 nie miało wpływu na sytuację powoda w zakresie skierowania na nauczanie, bowiem z przepisów nie wynika, iż bliższy okres końca kary, czy też warunkowego przedterminowego zwolnienia zwiększa szansę na zakwalifikowanie osadzonego do nauczania. Natomiast jeśli termin do końca kary jest krótki wówczas mogą być mniejsze szanse na zakwalifikowanie osadzonego do nauczania.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Bartoszycach oddalił powództwo. Nie obciążył powoda kosztami procesu. Przyznał adwokatowi J. Ż. kwotę 3.600 zł + 828 zł podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za reprezentowanie powoda z urzędu oraz zwrot wydatków w kwocie 67,60 zł i nakazał wypłacić ze środków Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bartoszycach.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód przebywał w Zakładzie Karnym w K. w okresach od 9 lutego 2010 roku do 17 czerwca 2010 roku oraz od 28 kwietnia 2011 do dnia 6 grudnia 2011 roku.

W dniu 4 listopada 2011 roku powód złożył prośbę do Dyrektora Zakładu Karnego w K. o przyjęcie go do (...) Szkoły Zawodowej w ZK w C. na I semestr o kierunku malarz-tapicer. Prośbę motywował tym, że ma ukończoną szkołę podstawową (...) klasową i chciałby rozpocząć naukę w (...) Szkole Zawodowej w C. aby zdobyć zawód malarz –tapicer. Wskazywał, że zdobycie w/w zawodu pozwoli mu na szybsze podjęcie pracy po opuszczeniu ZK. Ma do odbycia jeszcze długoletnią karę pozbawienia wolności do 2020 roku.

Decyzją Komisji Penitencjarnej z dnia 16 listopada 2011r. zakwalifikowano powoda do nauczania jako kandydata w Zakładzie Karnym w C. (...) Szkoła Zawodowa I semestr kierunek malarz- tapicer.

W dniu 30 listopada 2011 roku Zakład Karny w K. sporządził imienny wykaz kandydatów do nauczania przebywających w Zakładzie Karnym w K.. Wykazano w nim dane personalne powoda. W uwagach wpisano, że osadzony wymaga zapewnienia bezpieczeństwa osobistego, osadzony posiada wyznaczony termin terapii(...) (...)05.2014. W rubryce termin warunkowego przedterminowego zwolnienia wpisano 18.10.2018. Prawidłowy termin warunkowego przedterminowego zwolnienia to 18.10.2016. W dniu 23 grudnia 2011 roku wpłynęła do pozwanego decyzja komisji rekrutacyjnej przy Zakładzie Karnym C.. Komisja w rubryce potwierdzenie przyjęcia kandydata do szkoły zamieściła wpis – „nie”, a w rubryce uzasadnienie odmowy przyjęcia kandydata do szkoły – „odmówiono przyjęcia na podstawie § 5 i 13 ust.6 i 10 rozporządzenia MS z dnia 13.02.04 w sprawie szczegółowych zasad i trybu nauczania w ZK”.

Komisja Rekrutacyjna Centrum (...) przy Zakładzie Karnym w K. w związku z uzyskaną informacją zawartą w imiennym wykazie kandydatów do nauczania przebywających w Zakładzie Karnym w K. w dniu 30 listopada 2011,

tj. osadzony wymaga zapewnienia bezpieczeństwa osobistego, mając na uwadze bezpieczeństwo jednostki i powoda (stan uczestników podkultury przestępczej–grypsujących, uczęszczających do (...) wynosił w tym czasie 80%) oraz w oparciu o przepisy § 5 i 13 ust. 6 i 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.02.2004 w sprawie szczegółowych zasad i trybu nauczania w ZK, podjęła decyzję o nieprzyjęciu osadzonego do (...) Szkoły Zawodowej o kierunku malarz – tapicer przy Zakładzie Karnym w C..

Świadek L. P., wychowawca w Zakładzie Karnym w S. w dniu 5 stycznia 2012r. sporządziła notatkę, z której wynika, że powód został poinformowany o odmowie zakwalifikowania go do nauki w warunkach izolacji penitencjarnej z uwagi na odległy termin warunkowego przedterminowego zwolnienia oraz bezpieczeństwa jednostki Zakładu Karnego. Powód dobrze przyjął tę informację i nie był zainteresowany innymi rozwiązaniami podjęcia nauki.

Biegła psycholog D. W. we wnioskach opinii stwierdziła, że cierpienia opiniowanego związane z nieprzyjęciem go do szkoły w ZK w C. ocenia jako znikome i krótkotrwałe pomimo deklarowania przez opiniowanego, że sytuacja ta jest najsilniej stresująca jaka dotychczas w jego życiu zaistniała i taka, że będzie pamiętał i przeżywał ją do końca życia. Funkcjonowanie opiniowanego nie uległo pogorszeniu w związku z nieprzyjęciem do nauczania w ZK C..

Jak ustalił Sąd I instancji Prokuratura Rejonowa w Bartoszycach prowadziła postępowanie, między innymi, w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza Służby Więziennej z Zakładu Karnego w K., polegającego na poświadczeniu nieprawdy w opinii sporządzonej o skazanym co do okoliczności mającej znaczenie prawne, tj. wskazanie nieprawidłowej daty w opinii o skazanym umożliwiającej S. N. ubieganie się o warunkowe przedterminowe zwolnienie z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, co miało miejsce w dokumencie „Imienny wykaz kandydatów do nauczania przebywających w Zakładzie Karnym w K.” z dnia 30.11.2011 roku, czym działano na szkodę interesu prywatnego, tj. o czyn z art. 231§ 1 kk. w zb. z art. 271§ 1 kk w zw. z art. 11§ 1 kk. Śledztwo zostało umorzone postanowieniem z dnia 28 czerwca 2016 roku.

W dniu 5 października 2015 roku powód wniósł do Sądu Okręgowego w Koszalinie pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w C. o zasądzenie kwoty 100.000 złotych z tytułu naruszenia dóbr osobistych w postaci godności, naruszenia prawa do edukacji, dyskryminacji.

Sąd Okręgowy w Koszalinie wyrokiem z dnia 25 lutego 2015 roku oddalił powództwo. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że zbyt długi okres do warunkowego przedterminowego zwolnienia powoda z zakładu karnego oraz bezpieczeństwo jednostki ZK stanowiły priorytety, które zdecydowały o braku możliwości uwzględnienia jego wniosku w sprawie podjęcia nauki, która w warunkach odosobnienia rządzi się swoimi prawami i nie jest dostępna dla wszystkich.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo było niezasadne. Sąd przyjął, że najpóźniej w dniu 5 stycznia 2012 roku miało miejsce zdarzenie wywołujące szkodę, jak i sama szkoda (krzywda). Trzyletni termin przedawnienia do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych upłynął ostatecznie 6 stycznia 2015r., zaś pozew w niniejszej sprawie powód złożył w placówce operatora pocztowego 9 czerwca 2015r., czyli po upływie terminu przedawnienia. Ponadto zdaniem Sądu Rejonowego, powód nie udowodnił dochodzonego roszczenia. Zachowanie pozwanego pozbawione było cechy bezprawności, która jest przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej w niniejszej sprawie. Wskazanie w opinii, w związku z prośbą powoda o skierowanie do szkoły w C., daty warunkowego przedterminowego zwolnienia 18 października 2018r. zamiast 18 października 2016 r. stanowiło omyłkę. Sporządzający opinię wychowawca, nie działał na niekorzyść powoda albowiem poparł prośbę powoda o skierowanie go do szkoły. Brak jest również jakiegokolwiek dowodu na okoliczność, że komisja kwalifikacyjna podjęłaby inną decyzję gdyby w „Imiennym wykazie kandydatów do nauczania przebywających w zakładzie Karnym w K. w dniu 30.11.2011” wpisano prawidłowy termin warunkowego przedterminowego zwolnienia powoda, gdyż termin 18 października 2016 roku był nadal terminem odległym, biorąc pod uwagę, że zdarzenie odmowy przyjęcia do szkoły miało miejsce w 2011 roku. Reasumując Sąd Rejonowy stwierdził, że pozwanej jednostce Skarbu Państwa – Zakładowi Karnemu w K. nie można przypisać odpowiedzialności za działania zarzucone jej przez powoda. Zdaniem Sądu, roszczenia powoda nie uzasadniają także przepisy o ochronie

dóbr osobistych. Brak jest bowiem podstaw do przyjęcia, iż zostały naruszone jego dobra w postaci godności. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód zarzucając:

- błędne przyjęcie przez Sąd, iż roszczenie powoda dochodzone w pozwie z tytułu wyrządzonej mu szkody przez Skarb Państwa - Zakład (...) w K. stało się wymagalne w dniu 5 stycznia 2012 r., w którym został poinformowany o przyczynach nieprzyjęcia go do szkoły w ZK w C., podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż o fakcie wyrządzeniu mu szkody (krzywdy) przez funkcjonariusza ZK w K. powód dowiedział się dopiero w styczniu 2016 r. po otrzymaniu odpowiedzi na pozew z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Koszalinie pod sygn. akt I C 493/15, do której dołączony był dokument „Imienny wykaz kandydatów do nauczania przebywających w Zakładzie Karnym w K. w dniu 30 listopada 2011r.”, a z którego wynikało, iż funkcjonariusz ZK w K. wskazał nieprawidłowy termin ubiegania się przez powoda o warunkowe przedterminowe zwolnienie, i dopiero to wydarzenie - zgodnie z treścią art.442¹ § 1 k.c. - spowodowało rozpoczęcie biegu przedawnienia, wobec czego Sąd niesłusznie uwzględnił zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwanego, gdyż roszczenie dochodzone przez powoda w pozwie przedawniłoby się dopiero w styczniu 2019 r. (a nie - jak przyjął Sąd - 6 stycznia 2015 r.), a zatem powód skutecznie przerwał bieg przedawnienia wytaczając powództwo w niniejszej sprawie w czerwcu 2016 r.,

- naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik

sprawy, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- dokonanie całkowicie dowolnej oceny zebranych w sprawie dowodów i uznanie w następstwie takiej oceny, iż powód nie udowodnił dochodzonego w pozwie roszczenia, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy - po wszechstronnym rozważeniu - dawał podstawy do przyjęcia, iż powód wykazał wszystkie podstawy odpowiedzialności pozwanego uzasadniające uwzględnienie powództwa, tj. niezgodne z prawem, zawinione zachowanie funkcjonariusza ZK w K., wyrządzenie szkody (krzywdy) powodowi oraz związek przyczynowy pomiędzy tym zachowaniem a szkodą,

- pominięcie przez Sąd w swoich rozważaniach złożonych na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2017 r. do akt sprawy dokumentów w postaci odpowiedzi na pozew z dnia 30 grudnia 2015 r. ze sprawy Sądu Okręgowego w Koszalinie o sygn. akt I C 493/15 wraz z załączonymi doń dokumentami, które miały istotne znaczenia dla kwestii ustalenia daty wymagalności roszczenia powoda dochodzonego w pozwie, tj. kiedy i w jakich okolicznościach dowiedział się o szkodzie (krzywdzie) i osobie obowiązanej do jej naprawienia - pomimo obowiązku wynikającego z w/w przepisu wszechstronnego rozważenia zebranego materiału,

b) art. 328 § 2 k.p.c., poprzez niewskazanie w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, czy Sąd odmówił zeznaniom powoda wiarygodności, a jeśli tak, to także - niewskazanie przyczyn, dla których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej tym zeznaniom, pomimo obowiązku zawarcia tych elementów w treści uzasadnienia wyroku.

Mając powyższe zarzuty na uwadze powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w K. na rzecz powoda kwoty 70.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od powyższej kwoty od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna, ale niektórym jej zarzutom nie można odmówić słuszności.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd I instancji prawidłowo i dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe oraz orzekł na podstawie wszystkich przedstawionych przez strony dowodów, dokonując, w większości,

trafnej ich oceny. Ocena wiarygodności i mocy dowodów została przeprowadzona w granicach przysługującej Sądowi I instancji z mocy art. 233 § 1 k.p.c. swobody osądu.

W dalszej części należy podkreślić, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego (uchwała Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008r., III CZP 49/07), dlatego powoływanie się w zarzutach na naruszenie prawa procesowego, ma skutek procesowy tylko do wymienionych w odwołaniu konkretnych zarzutów naruszenia procedury, z wyjątkiem powodujących nieważność postępowania.

Zgodzić się należy z apelującym, że Sąd Rejonowy błędnie przyjął za skuteczny podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia.

Stosownie do art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. Jednocześnie określono dwa odstępstwa od powyższej reguły. Odnoszą się one do przedawnienia roszczeń deliktowych, jeżeli szkoda wynika ze zbrodni lub występku (art. 442¹ § 2 k.c.). Natomiast, dla roszczeń o naprawienie szkody na osobie, przedawnienie nie może skończyć się wcześniej niż z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (art. 442¹ § 3 k.c.).

Podkreślić przy tym należy, że jeśli poszkodowany ustalił, kto jest odpowiedzialny za szkodę później niż dowiedział się o szkodzie, bieg okresu przedawnienia rozpoczyna się dopiero od chwili powzięcia informacji o osobie obowiązanej do naprawienia szkody (Sąd Najwyższy w wyroku z 10.04.2002 r., IV CKN 949/00).

W niniejszej sprawie można przyjąć, że o szkodzie powód wiedział już wcześniej, co najmniej gdy dowiedział się o odmowie przyjęcia do szkoły. Wówczas mogły bowiem towarzyszyć mu określone – negatywne przeżycia z tym związane. Jednak dopiero w późniejszym terminie dowiedział się o osobie zobowiązanej do naprawienia szkody. Nastąpiło to dopiero w chwili otrzymania odpowiedzi na pozew wraz z załącznikami w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Koszalinie pod sygn. akt I C 493/15 przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w C.. Zapoznając się z dokumentem „Imienny wykaz kandydatów do nauczania przebywających w Zakładzie Karnym w K. w dniu 30 listopada 2011r.”, powód zauważył, że funkcjonariusz ZK w K. wpisał nieprawidłowy termin ubiegania się przez powoda o warunkowe przedterminowe zwolnienie. Powód z tym wydarzeniem wiąże swoją krzywdę (nieprzyjęcie do szkoły), a więc dopiero od daty dowiedzenia się o powyższym fakcie, mógł rozpocząć bieg terminu przedawnienia w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w K., zgodnie z treścią art.442¹ § 1 k.c. Odpis odpowiedzi na pozew z odpisem powyższego dokumentu w sprawie I C 493/15 został doręczony powodowi w styczniu 2016r., a zatem powództwo wytoczone w niniejszej sprawie przed upływem trzyletniego terminu należało uznać za wniesione w terminie.

Jednak pomimo powyższej oceny ostatecznie orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu. Podstawą prawną żądania powoda zapłaty od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w K. jest art. 417 § 1 k.c. Stanowi on, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa są zatem: wyrządzenie szkody przez funkcjonariusza państwowego, bezprawne działanie lub zaniechanie tego funkcjonariusza, normalny związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem funkcjonariusza, a wyrządzoną szkodą i wyrządzenie szkody przy wykonywaniu władzy publicznej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2003r., I CKN 229/01, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001r. , SK 18/00).

Zgodnie z ogólną regułą zawartą w art. 6 k.c., to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia wskazanych wyżej przesłanek, a zatem wykazania, że w wyniku bezprawnego działania funkcjonariusza publicznego poniósł szkodę.

Za trafne należy uznać stanowisko Sądu Rejonowego, że powód tych przesłanek nie udowodnił.

Przede wszystkim powód nie udowodnił związku przyczynowego między zarzucanym przez powoda działaniem funkcjonariusza publicznego, który wpisał w wykazie błędną datę warunkowego przedterminowego zwolnienia a krzywdą powoda, związaną z nieprzyjęciem go do szkoły.

W tym przypadku chodzi o powiązanie obu zdarzeń tego rodzaju, iż niewątpliwie można przyjąć, że jedno zdarzenie wynika z drugiego zdarzenia. Istotny jest przy tym logiczny i nierozzerwalny związek między tymi zdarzeniami, a zatem między działaniem lub zaniechaniem sprawcy a szkodą. Podkreślić należy, że musi to być adekwatny związek przyczynowy, a zatem nie jakikolwiek związek przyczynowy lecz taki, który w określonych warunkach można uznać za typowy, w sposób normalny prowadzący do określonego skutku.

W niniejszej sprawie brak jest takiego adekwatnego związku przyczynowego między ewentualną krzywdą powoda, związaną z odmową przyjęcia go do szkoły, a działaniami funkcjonariusza publicznego, za którego odpowiedzialność ponosi pozwany, a więc wpisanie błędnej daty terminu warunkowego przedterminowego zwolnienia. W treści dokumentu „Imienny wykaz kandydatów do nauczania przebywających w Zakładzie Karnym w K. w dniu 30 listopada 2011 r.” jednoznacznie wskazano przyczyny odmowy przyjęcia kandydata do szkoły, tj. § 5 i 13 ust. 6 i 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2004r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu prowadzenia nauczania w zakładach karnych”. W uwagach podkreślono, że osadzony wymaga zapewnienia bezpieczeństwa osobistego.

Z przepisów wskazanego wyżej rozporządzenia, obowiązującego w dniu sporządzenia przedmiotowego wykazu wynika, że komisja penitencjarna, kwalifikując osadzonego do nauczania w określonym typie szkoły lub na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, kieruje się w szczególności: terminem warunkowego przedterminowego zwolnienia lub końca kary; koniecznością zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w zakładzie.

Nawet zatem gdyby przyjąć, że termin warunkowego zwolnienia byłby w przedmiotowym wykazie określony prawidłowo, to z uwagi na wymóg zapewnienia bezpieczeństwa osobistego powód nie zostałby przyjęty do szkoły.

Strony również różnie interpretowały znaczenie terminu przedterminowego zwolnienia. Zdaniem pozwanego wskazanie dłuższego terminu, tak jak to miało miejsce w wykazie (2018 r.) działało na korzyść powoda, gdyż dawało większą szansę na ukończenie edukacji, która w założeniu miała trwać dwa lata. Odmienną – i w ocenie Sądu Okręgowego mniej logiczną w danych okolicznościach interpretację przedstawiał powód.

Niezależnie jednak od przedstawionych stanowisk stron należy podkreślić, że główną, w ocenie Sądu Okręgowego, podstawą odmowy przyjęcia do szkoły była konieczność zapewnienia bezpieczeństwa osobistego osadzonego. Nie sposób przyjąć w sposób nie budzący wątpliwości, że gdyby nie błąd terminu warunkowego przedterminowego zwolnienia w wykazie sporządzonym przez funkcjonariusza Zakładu Karnego w K., to powód z całą pewnością zostałby przyjęty do szkoły. Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie takiej tezy.

Przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej unormowanej w art. 417 jest obok związku przyczynowego również szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. Przez szkodę należy rozumieć szkodę majątkową i szkodę niematerialną (krzywdę).

Powód powołując się na krzywdę, wskazywał, że miała ona różnorodną postać. W wyniku działania pozwanego powód miał doznać krzywdy w postaci psychicznego i fizycznego cierpienia, które przejawiało się w odczuwaniu przykrości, smutku, przygnębienia, żalu, niższości, poniżenia. Powód nie wykazał jednak, że takie negatywne emocje przeżywał. Same twierdzenia powoda nie mogły być podstawą ustaleń faktycznych w sprawie. Wykazanie określonej okoliczności wymaga przeprowadzenia dowodu wskazującego na dane fakty. Takich dowodów powód nie przedstawił, co prawidłowo zostało wskazane przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu. Biegła sądowa, sporządzająca opinię w niniejszej sprawie, cierpienia powoda związane z nieprzyjęciem go do szkoły oceniła jako znikome, zaś zgłaszane przez niego problemy są jej zdaniem następstwem uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy, w oparciu o analizę materiału dowodowego, nienaruszającą przepisu art. 233 § 1 k.p.c.

Kwestionowanie dokonanej przez sąd oceny dowodów nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002 r. sygn. II CKN 572/99). Stwierdzić także należy, iż jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z 27 września 2002 r., sygn. II CKN 817/00). Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zakwestionowania dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny dowodów.

Oczywiście bezzasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 328 § 2 k.p.c. W judykaturze przeważa pogląd, w myśl którego strona może powołać się na zarzut wadliwego sporządzenia uzasadnienia i zarzut taki można ocenić jako zasadny, gdy z powodu braku w uzasadnieniu elementów wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c. zaskarżony wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, oraz z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07). Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie wymagane przez ustawodawcę elementy, w szczególności wskazana została podstawa faktyczna i prawna rozstrzygnięcia. W oparciu o jego treść Sąd Okręgowy mógł przeprowadzić kontrolę orzeczenia. Ponadto zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., mógłby być skuteczny tylko wtedy, gdyby skarżący wykazał, że wadliwości uzasadnienia miały wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1997 r., I PKN 97/97). Takiego rodzaju twierdzenia nie znalazły się w uzasadnieniu rozpoznawanej apelacji.

W tych warunkach, mając na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powód przegrał sprawę w postępowaniu przed Sądem II instancji i jest zobowiązany do zwrotu pozwanemu poniesionych przez niego kosztów wywołanych wniesieniem przez powoda apelacji. Należy przy tym zauważyć, że wyłącznie trudna sytuacja materialna powoda, nie jest uważana w orzecznictwie, za przyczynę nieobciążania kosztami strony przegrywającej sprawę.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 Prawa o adwokaturze z dnia 26 maja 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 615 ze zm.) w zw. z § 8 pkt. 6 i § 16 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714).

Dorota Ciejek Bożena Charukiewicz Krystyna Skiepmo